

Proposta de formació per a programes de postgrau sobre Gènere i Desenvolupament

1. Contextualització i justificació del pla de formació.

“Adoptar polítiques macroeconòmiques i estratègies de desenvolupament que tinguin en compte les necessitats de les dones i donin suport als seus esforços per superar la pobresa” o “Assegurar la igualtat d'accés de les dones a l'educació” són alguns dels compromisos adquirits pels 189 estats reunits el 1995 a la **VI Conferència Mundial sobre la Dona de Beijing**. No obstant això, quan 10 anys després aquests estats van tornar a reunir-se per revisar els resultats arribats, van constatar que encara quedava molta feina per fer: Les dones continuen representant el 70% de la població que viu en la pobresa i més del 60% de la infància no escolaritzada.

Avui, la situació de les dones és molt diferent d'uns països a uns altres, tot i que tenen un denominador comú: **a cap país del món les dones tenen els mateixos drets i oportunitats que els homes**, la qual cosa les impedeix participar en igualtat de condicions en tots els àmbits de la vida. A pesar dels canvis i esforços realitzats, continuen existint grans desigualtats:

- Dos terços de la població adulta analfabeta són dones.
- Més de 500.000 dones moren anualment en el món per causes relacionades amb l'embaràs i el part.
- Una de cada tres dones han sofert violència física o sexual al llarg de la seva vida.
- La immigració femenina ha crescut en els últims deu anys un 74%, enfront del 22% que ha augmentat la masculina. La jornada laboral de les dones immigrants és un 37% més llarga que la de les espanyoles.

No obstant això, juntament amb les xifres que donen mesura a la injustícia, en trobem moltes altres que ens parlen de la **decisiva aportació de les dones al desenvolupament de les seves societats**. Elles produeixen entre el 60% i el 80% dels aliments en els països empobrits i la meitat a nivell mundial, i la seva contribució en feines no remunerades suposaria en valor monetari l'equivalent a un 30% del Producte Interior Brut mundial. Les dones protagonitzen múltiples moviments en defensa dels Drets Humans, per la fi dels conflictes armats, la consolidació de la pau i la defensa del medi ambient, i són les que s'ocupen d'atendre a membres de la família malalts o que no poden valer-se per si mateixos, tasques absolutament necessàries per al funcionament dels sistemes de salut moderns.

Aquesta situació és conseqüència dels condicionaments de **gènere** - rols i estereotips que les societats assignen a les persones per pertànyer a un sexe o altre - que condicionen la vida d'homes i dones, limitant la seva llibertat i impeding el desenvolupament ple de les seves capacitats, tant personals com professionals.

Aquesta proposta forma part de la campanya “**Mou-te per la igualtat. És de Justícia**”, finançada per l’AECI i executada per Ajuda en Acció, Entreculturas i InteRed, que està orientada a l’articulació dels principals actors de la cooperació per a l’elaboració d’una agenda que promogui el compliment de les metes de Beijing i els Objectius del Mil·lenni. A través de la formació que ofereix la present proposta i altres dirigides a organitzacions de dones, educadors i educadores, voluntariat... es vol sensibilitzar sobre la importància del paper que juguen les dones en l’avanç de les societats i la igualtat de gènere com a factor clau en el desenvolupament humà i sostenible.

2 . Destinataris de la formació.

Aquesta proposta està dirigida a l’alumnat universitari que cursa programes de postgrau (màster, expert universitari, diploma universitari...) relacionats amb el desenvolupament, la cooperació, l’ajuda humanitària, l’educació per al desenvolupament o les migracions, tenint cabuda, en cada cas, l’adaptació de continguts i metodologia segons les característiques concretes de cada curs i els seus participants.

3 . Objectiu general i objectius específics per col·lectiu destinatari.

Objectius d’aprenentatge:

- Conèixer i estar sensibilitzat sobre la situació de les dones i les desigualtats de gènere en el món.
- Ser capaç d’incorporar la perspectiva de gènere a l’anàlisi de la realitat, el disseny, l’execució i l’avaluació de les accions de desenvolupament (cooperació, educació per al desenvolupament, ajuda humanitària...)
- Comprometre’s i posicionar-se a favor de la igualtat de gènere com a element imprescindible per arribar a un desenvolupament humà sostenible.

4 . Identificació de continguts.

Conceptuals:

- Les dones en el món i la desigualtat de gènere: diferents manifestacions d’un mateix fenomen.
- La relació entre la igualtat de gènere i el desenvolupament. Enfocaments que l’han interpretat: de MED a GED.
- L’aportació de les dones al desenvolupament. Les dones com a protagonistes de la transformació social.
- Necessitats pràctiques i interessos estratègics de gènere.

- L'apoderament de les dones com a estratègia de desenvolupament.
- La Conferència Mundial de Beijing.
- Situació dels DDHH de les dones. Instruments jurídics.
- L'Ajuda Oficial al Desenvolupament per a la igualtat de gènere.

Procedimentals:

- Analitzar i deconstruir els estereotips relatius a les dones i els homes d'altres contextos socials, culturals i econòmics.
- Diferenciació de condició i posició de gènere i determinació de necessitats pràctiques i interessos estratègics.
- Anàlisi crítica, elaboració i ús de missatges i imatges sobre les dones del món i la seva participació en el desenvolupament.
- Incorporació de l'anàlisi de gènere a la identificació, la formulació, l'execució i l'avaluació dels projectes de desenvolupament.

Actitudinals:

- Apreciació de la igualtat de gènere com una qüestió de drets humans i un element indispensable per a la consecució d'un desenvolupament humà i sostenible.
- Valoració i respecte de la diversitat cultural en els estereotips i relacions de gènere en el món.

5 . Organització i metodologia.

Les accions formatives tindran una durada d'entre 8 i 12 hores distribuïdes en sessions de 3 a 4 hores.

La metodologia que proposem pretén potenciar al màxim les capacitats de les persones participants conjuminant treball individual i treball en equip, perquè s'afavoreixi així tant la introspecció com l'intercanvi d'idees i el consens. Com a punt de partida, plantejem una metodologia amb les següents característiques:

- **Participativa i oberta:** Les persones receptores han de constituir-se en el nucli de la formació, plantejant-se els diferents temes de tal manera que es generi un intercanvi d'informació i punts de vista entre formadors/es i participants. És preferible evitar la conferència.
- **Activa, pràctica:** Aprendre fent. Buscar l'aplicabilitat del que s'ha après a través de la

seva posada en pràctica.

· **Motivadora i vivencial:** Per connectar amb les necessitats i interessos de les i els participants i responer a aquests, la qual cosa considerem essencial per aconseguir aprenentatges significatius.

6 . Recursos pedagògics, humans i materials necessaris.

Recursos pedagògics:

Els materials didàctics de suport de la campanya es podran utilitzar per aprofundir en els continguts i com a guia per a activitats proposades. També s'hi trobaran referències a materials audiovisuals que poden servir de suport a les sessions.

Recursos humans:

La formació serà impartida per especialistes en gènere i desenvolupament de l'àmbit local en el qual es realitzi la formació o desplaçats des de Madrid.

Recursos tècnics i materials necessaris:

Ordinador portàtil, canó - projector i DVD. Papelògrafs i retoladors.
Aula àmplia amb mobiliari mòbil per poder ser retirat si és necessari.

7 . Recursos econòmics.

Les organitzacions InteRed, Entreculturas i Ajuda en Acció compten amb el suport econòmic de l'Agència Espanyola de Cooperació per a l'execució d'aquest pla de formació. Així mateix, es comprometen a aportar els seus recursos i experiència, especialment pel que concerneix la coordinació i seguiment de les accions formatives.

8 . Mètode d'avaluació.

Els aspectes a avaluar seran, fonamentalment, l'assoliment d'objectius d'aprenentatge, la selecció i el tractament dels continguts, la metodologia emprada, els/les formadors/es seleccionats, els recursos emprats, l'organització de les sessions, el grup i cadascun dels/de les participants de manera individual.

En finalitzar cadascuna de les accions formatives, es realitzarà una avaluació individual i col·lectiva per part de tots els participants, així com per l'equip de coordinació del curs, i es redactarà un informe-memòria de l'experiència.